Прилог бр. 3		**Предметна програма од прв циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	**Увод во грчка и латинска историска граматика**			
2.	Код	КФ3/517-3/23			
3.	Студиска програма	Класична филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Институт за класични студии			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	III академска година / V семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Елена Џукеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите во рамките на овој курс стекнуваат елементарни знаења за методите на историската и компаративната граматика, за индоевропеистиката, за основните обележја на протоиндоевропскиот и за главните фонетски и морфолошки характеристики со кои е обележан индивидуалниот развој на грчкиот и латинскиот јазик во рамките на индоевропското јазично семејство. Ја разбираат разликата помеѓу дијахрониската и синхрониската граматика, можат да го објаснат потеклото на некои зборови од основниот вокабулар на елементарно ниво, како и да воочат дијалектни и архаични јазични форми во грчкиот и латинскиот јазик. Можат на елементарно ниво да направат проценка и избор во поглед на реконструкцијата на оригиналниот текст и на преводниот еквивалент при превод на мајчиниот јазик. Можат да користат етимолошки речници, печатени изданија и дигитални ресурси од областа на индоевропеистиката и на елементарно ниво да дискутираат и пишуваат за местото на грчкиот и латинскиот јазик во индоевропското јазично семејство.					
11.	Содржина на предметната програма: Методи на историската и компаративната граматика; Дијахронија и синхронија; Кратка историја на индоевропеистиката; Реконструкција на протоиндоевропскиот; Етимолошки речници, печатени и дигитални ресурси за индоевропеистика и за историјата на грчкиот и латинскиот јазик; Местото на грчкиот и латинскиот јазик во рамките на индоевропското семејство јазици; Настанување и развој на грчкиот алфабет и латинската абецеда; Фонетски и морфолошки обележја на протоиндоевропскиот; Главни фонетски и морфолошки характеристики со коишто грчкиот и латинскиот јазик се издвојуваат од индоевропското јазично семејство; Етимологии на некои зборови од основниот вокабулар; Краток преглед на историјата на грчкиот и латинскиот јазик; Анализа и превод на грчки и латински текстови и натписи (Хомер и натписи од архаичниот латински период) и споредба со соодветни примери во рамките на грчкиот и латинскиот јазик, како и од други јазици.					
12.	Методи на учење: - превод и анализа на изворни текстови и натписи - предавања - групни и индивидуални граматички вежби - изработка на самостојни, проектни задачи и есеи - презентации (усни и писмени)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	60 (2+2) + 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови
		16.2.	Самостојни задачи	50 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		Тест 1: мин. 18 макс. 35 бодови Тест 2: мин. 18 макс. 35 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови
	17.3.	Активност и учество		15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 х до 60 бода		6 (шест) (Е)
		61 х до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација		

22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Homeri	Opera. Ed. D. B. Munro et Th. W. Allen. Tom. I-IV	Oxford University Press, Oxford	1920-1922
		2.	E. H. Warmington (ed. and trans.)	Remains of Old Latin. Vol. IV.Archaic Inscriptions	William Heinemann – Harvard University Press, London – Cambridge, MA	1940
		3.	A. L. Sihler	New Comparative Grammar of Greek and Latin	Oxford University Press, New York - Oxford	1995
		4.	M. Weiss	Outline of the Historical and Comparative Grammar of Latin	Beech Stave Press, Ann Arbor - New York	2009
		5.	D. Hraste Nečas	Starolatinski natpisi	Sveučilište u Zadru, Zadar	2019
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	R. S. P. Beekes	Comparative Indo-European Linguistics: An Introduction	John Benjamins Publishing	2011
		2.	M. Meier-Brügger	Indo-European Linguistics, with contributions by M. Fritz, M. Mayrhofer	Walter de Gruyter, Berlin – New York	2003
		3.	В. Станишић	Увод у индоевропску филологију	Чигоја штампа, Београд	2006